

ק"ג פאר האלף

פְּדִין צוֹאת שְׂאֵר בְּחֶמֶה תִּהְיֶה וְעוֹף שָׁאִין צִרְיָה לְחֶרְתִּיק מִהֶם יֵאָסֵן בָּהֶם רִית רַע. (כב)
 * וְאִם יֵשׁ בָּהֶם (כג) רִית רַע * דִּינָם (כד) בְּצוֹאת אָדָם: ה. (כז) * יִצְוֹאת תַּמּוֹר (י) תִּרְכַּח לְאַחֵר
 שְׂבֵא מִהֲדַרְךָ וְצוֹאת תְּתוּל וְנִמְכָּה וְנִבְלָה מִסִּרְתָּה דִּינָם בְּצוֹאת אָדָם. י. וְתִחְלֹלָה בְּדַרְךָ, אִף עַל
 פִּי שְׂרֹאָה צוֹאת בְּחֶמֶה בְּגִדָּה, אִם אֵין תְּרִית (יב) בָּא לֹא אֵינוֹ תוֹשֵׁשׁ לְמַעוּט לְתַלּוּתָהּ בְּשַׁל
 תַּמּוֹר, יִבְסַמּוּף לְעִיר יֵשׁ אוֹמְרִים שְׁיֵשׁ לְחַשׁ, לְפִי שָׂרֵב תִּבְהַמּוֹת הַמַּצּוֹיּוֹת שֶׁם הֵם תַּמּוֹרִים.
 הִגַּה בְּמִקּוֹם דְּפִשְׁכִּי תַּמּוֹרִים: ו. * בִּירוּשְׁלַמִּי אוֹסֵר לְקִרוֹת בְּגִד מִי רִגְלֵי תַּמּוֹר הַבָּא מִן הַדֶּרֶךְ
 וְיִכְגַּד צוֹאת תִּרְנַגּוּלִים (יג) אֲדָמָה: ז. * צוֹאת תִּרְנַגּוּלִים (יד) תְּחוֹלְכִים בְּבֵית דִּינָה בְּצוֹאת
 בְּחֶמֶה תִּהְיֶה וְעוֹף, * אֲכַל (כה) תְּלֹל שְׁלֶחֶם יֵשׁ בּוֹ סִתְחוֹן וְדִינוֹ בְּצוֹאת אָדָם: ח. * אֲסוֹר
 לְקִרוֹת בְּגִד * אֲשַׁפָּה (כו) שְׂרִיתָה רַע: ט. * יִצְא מִמֶּנּוּ רִית מִלְמַטָּה, אֲסוֹר בְּדַבְרֵי תוֹרָה

למיסרם הציור להרחיק ארבע אמות מקום שפלה הריים, אלא רוצה לומר, רצונו להרחיק ער מקום שפלה הריים, עין מגן אברהם: (י) אדמה, שקורין ענגלי"ש האן, כ"ה, ובתשב"ץ פרש של ארץ ארם שמאכילין אותן שעורין, עין מגן אברהם:

(י) הַרְבֵּה, וְהָיָה מִסְתַּבֵּא רִיחָוּ רַע, וְלָבָן אֶפְלוּ יוֹדְמֵן פֶּעַם אַחַת שְׁאִין מִרְיָחִין אֲסוּר, וְהָיָה לָהּ צְרוּאָת אֲדָם, מִגֵּן אֲבֵרֵהֶם: (יט) כָּא לֵא, אֶפְלוּ יֵשׁ לָהֶם רִיחָוּ, כֹּל שְׁאִין הָרִיחָוּ כָּא לֹא שָׂרִי, וּמָה שֶׁנֶּחֱב בִּסְעִיף ד' וְאֵם יֵשׁ בָּהֶם רִיחָוּ רַע וְיִנָּם צְרוּאָת אֲדָם, לֹא

ד (כב) ואם יש בהם וכו'. רוצה לומר, אם ידעין שיש בהם ריח רע,

ד (כב) ואם יש בהם וכי' רוצה לומר, אם ידעין שיש בהם ריח רע: (א) אבל מסתמא אין צריך לדיק בזה דמסתמא אין בהם ריח רע: (בג) ריח רע, הינו, (א) ששךר בני אדם ובהשפער מאותו הריח. כתב תני' אדם, דבר ששעכו ריח רע כגון שערן וכו', מפר, ולא יקרא צואה אלא מה שנקרה תחת עפוש, וכן כתב בספר מנחת ששואל: (בד) כצואת אדם. רוצה לומר, ובעינין (א) הרהקה ארבע אמות ממקום שכלה הריח מלאחרי, ומלפניו כמלא עיניו, ואפשר אפלו אם פסק הריח אחר זה, מכל מקום כבר חלה עליוהו שם צואה ואסור כמו כצואת אדם. והמגן אברהם חולק על כל זה ופסק, דסתם צואת בהמה תיה' ועוף, לכה מאלו הדיעות שריתן רע מאד ובדלפמן, (א) אפלו אם יש בהם ריח רע בעת היציאה, אין הריח רע תוק כל זה ודרכו לפסק, על כן אין היסם כצואה ואין צריך למרחיק אלא עד מקום שכלה הריח, וכן פסק בספר מגן גבורים. ובדרך תמיים טובר יהוא ספקא דינא, על כן בקריאת שמע אם קרא בתוך ארבע אמות חוזר וקורא, וכתפלח יחזר ויתפלל, ויתבה אם נצא שנתה לנבזה, שם. ולי נראה דאין להחמיר כלל לענין תפלח, דהרבה אחרונים סבורים כהמגן אברהם: ז (כה) צואת חמור וכי'. והני מסתמא ריתן רע, ולכן אפלו אם יודמן פעם אחד שאין מריחין אסור, דהוי לה כצואת אדם, כן כתב המגן אברהם, וצין כבאר חלכה: ו (כו) אדמה. מלשון משמע שרוצה לומר, שלפי שהיא אדמה היא משרתת מאד. והאחרונים כתבו, שהתרנגולים אדמתי הוא מה שקורין עגל"ש האן (א) וכו' כי צואתן משרתת מאד, והתכוון שלא להחזיק אותם בבית שלומדים ומבכרים שם, ובפרט בבית תלמיד תכם, כי אי אפשר לו בלא הרחוק תורה ומספר מנחת ששואל בהלכה ברייתא: ז (כז) החולכים בפית. ואפלו אם עקר חיתין מתחשת מיני חגן גם כן (א) יש להקל, כל זמן שלא ידעין ששרתתן משרתת. והעופות היושבים בעצמם, דיוע שפא צואתם כשרתת מאד, על כן פשוט ידעים אז כצואת אדם וכן"ל: (כח) חילול שלהם. הוא בנך קטן תעשר לאחיו ותרנגולין, (א) ומפני שרפה בו צואה יש בו קדוה והוא מאוס, על כן יהיו כצואת אדם. וכתב תני' אדם, יהוא חיתין דיר של בהמה גם כן אסור משמע זה, וצין כבאר חלכה מה שתכתבו בזה: ח (כט) שריחה. ודעה לכל דבר (א) כצואת אדם, ועל כן צריך

להקצור שלחן ערוך ממה דנקמא לן ביורה דעה סימן רפו דרפת בקר תיב בכוונה אף דרפת הכסף קמא לן שם דפספורה, אלקמא זלא נתחשבת כרית הכסף, דלולין ויכירו דחביבים ועל כוונה השעם דאף דלענין בקרה אסור לברך שם כמו בכרית הכסף, מכל מקום לענין מנוחה אכלתה כגון עשירה דלית בקר דתקנה פסטר משום זה, עין שם נעמן במי אדם כלל טורח וד הנשאר בנה כבדו עיון. אף ראה אמתר לש להביא להקצור שלחן ערוך, דלהלכה אדם דלאו דוקא בצואת תרנגולים, דהוא הדין בצואת בהמה מפני הרובו שלשם נתחשבת בצואת אדם, אם כן הוא הדין בצואת כלבים ותורים וקנה גם כן הדין כן בידי שלשם, ולא משמע שם כן בהקמא לפי מה שפירשו שם התוספות בדורי המתחיל ולת לאכתא, דהתבוננת דאוסרת בצואת תרנגולים איני כלול שיש שם הרבה מכותא, כמו שכתב הראי"ה, אם כן נוכל לאמר דירשאי דהתבוננת דאוסרת בצואת כלבים ותורים איני גם כן בי האי גוונא, ואמאי קאמר רבא שם לית לאכתא כהן, לוקמי שבתא גוונא, אלא ודאי דבכל גוונא שרי בשאר דברים, לכך בצואת תרנגולים, ותשעם בגלל. אף מכל מקום נראה לי ביורי דהקמא דהדין עם חתיני אדם, ולא מטעמה, דרפת בקר הוא בכלל אשפה, וכבר אמרו דסתם אשפה אפלו אין וריתה אין אסורה מתמתנת וזקת אשפה שיש בה צואה עי שביבקה, וכגיל במימן עו סעף ו, וגם הקצור שלחן ערוך יורה לזה. ובשפירת סמית שדרך להעטעזי מקנה בני אדם, אין אנו צורכין לכל זה, והיא בכלל אשפה שריתה וראם פנו הרפת מלחן ערוך ורע מהדירי, נראה דמחר אחר כך לרבות שם, אף בתנאי שיהיה בדוק לן אף התכלים שצואה, כי על פי הרוב מצוי נפח על התכלים, עד כן שומרו נפשו ורחק מהן, ואמרו תוילי בצואת כד עמי, שמי שנתור לזכר דבר כי בקרשה וזכה לאויבתי נמים, עין שם בהקמא: ז * אשפה שריתה רע. עין במשנה ברוכה, אפילו אם איני בדוקה מבורא ומי רגלים, כן כתב פסרי מדרסי ופשוט, דאי לאו הכי אפילו אם אין וריתה רע, והיא

ד (כז) קָסֶף מְשֻׁנָּה וּמִגַּן אֲבֵרֹתָם: (כח) בָּטוּר אֶפֶל הַעֲנָנִים הַמִּדְמוּקָרִים פֹּה בְּשִׁלְחוֹן עֶרְוָה מִסְעִיף ה' וְהִלָּאָה: (כט) תִּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יִתְּנָה וְלִכְבוֹשׁ: ז (ס) פָּרִי מְגֻדִים דָּלָא כְּפָרִי חֲדוֹשׁ:
 (מ) הִרְאָה שׁ: (כט) מְטוּר וּפְרִי מְגֻדִים:

לוח עמוד היומי: יום ד בט כסלו תשסג * יום ה ה כסלו תשסח * יום ו י חשוון תשעג * שב"ק ז חשרי תשנח * יום א כב אלול תשסב